

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto 10.10.2024
Neuvotteleva virkamies Emmi Nykänen

Mom. 31.20.21 Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen

- Määräraha on tarkoitettu liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) mukaisiin menoihin sekä eräisiin muihin joukkoliikenteen palvelujen tuottamiseen ja joukkoliikenteen edistämiseen ja kehittämiseen sekä liikkumisen ohjaukseen osoitettaviin menoihin.
- Valtio korvaa alueellisia linja-autoliikenteen ostoja pääsääntöisesti suoraan liikenteenharjoittajille. Kunnat maksavat osuutensa kustannuksista. Bruttomallilla järjestettävän liikenteen osalta valtio saa lipputulot, jotka budjetoidaan valtion talousarvion tuloihin. Näiden tulojen lisäksi budjetoidaan myös valtakunnalliseen lippu- ja maksujärjestelmään liittyviä muita tuloja.
 - Vuoden 2025 osalta momentin mitoituksessa on otettu huomioon 1 500 000 euroa lipputuloina, jotka on budjetoitu tuloarviona momentille 12.31.10

Mom. 31.20.21 Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen

- Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 107 424 000 euroa.
- Määrärahaa saa käyttää:
 1. liikenteenharjoittajille maksettaviin korvauksiin julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten mukaisesti siten kuin palvelusopimusasetuksessa (EY) N:o 1370/2007 säädetään
 2. liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettujen avustusten maksamiseen liikennepalvelujen käyttäjille
 3. junaliikenteen palvelujen ostoihin
 4. lentoliikenteen palvelujen ostoihin
 5. alueellisen ja paikallisen liikenteen ostoihin ja lippujärjestelmän perustamis- ja käyttökustannuksiin
 6. suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukemiseen
 7. keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukemiseen
 8. liikennepalveluiden kehittämishankkeisiin ja muihin liikenteen palvelujen käyttöä edistäviin menoihin sekä liikkumisen ohjaukseen.

Määrärahan arvioitu käyttö

	(1000 euroa)
Junaliikenteen ostot	34 870
Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot ja kehittäminen	32 329
Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	9 750
Keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	8 125
Lentoliikenteen ostot	21 000
Kehittämishankkeet	750
Liikkumisen ohjaus	600
Yhteensä	107 424

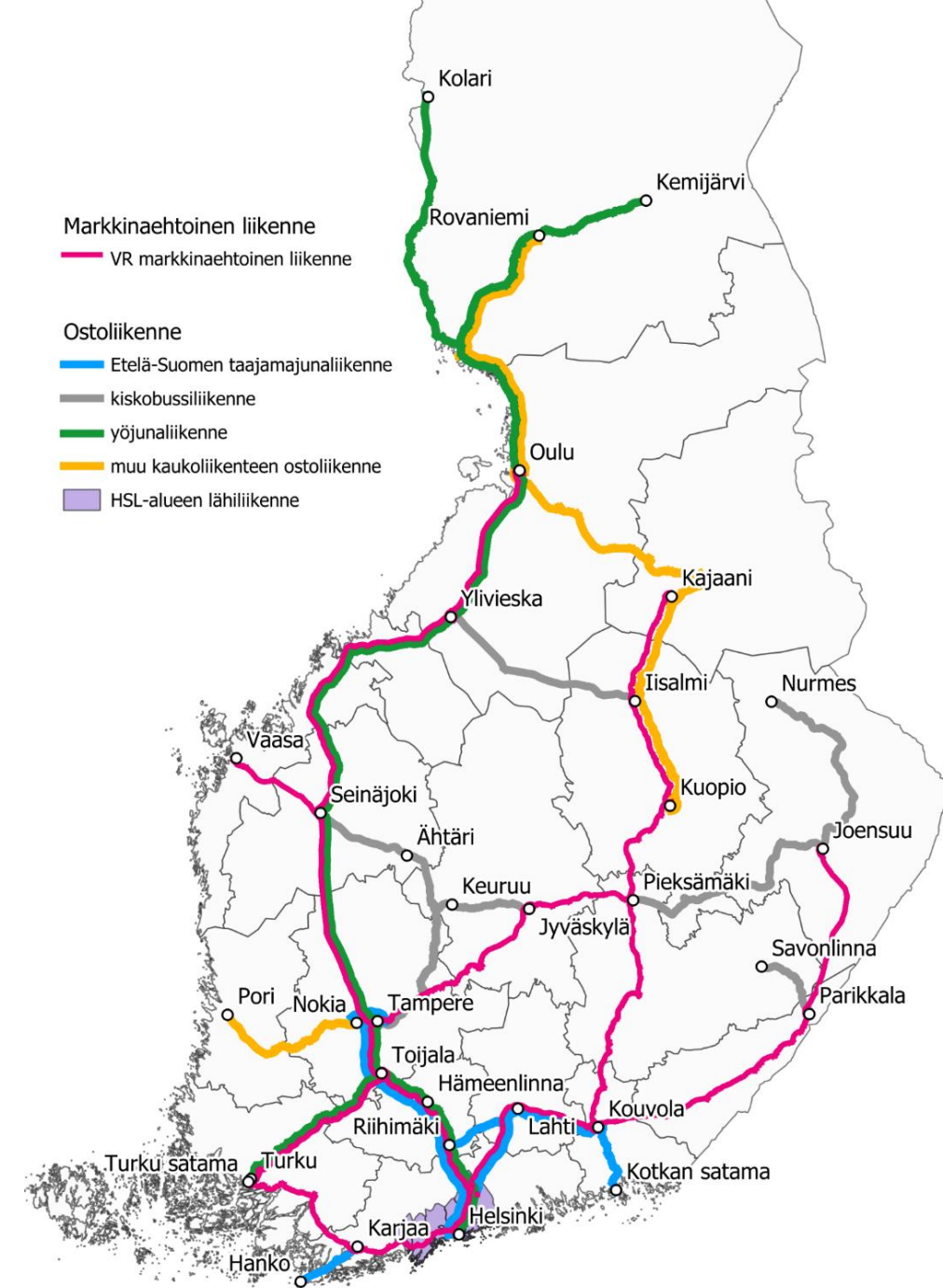
Henkilöjunaliikenteen ostot

- Henkilöjunaliikenteen palveluiden tarjonta on tärkeä osa valtakunnallista liikennejärjestelmää ja alueiden välistä saavutettavuutta.
- Kauko- ja lähiliikenteen hankinnoilla on tavoitteena ylläpitää ja lisätä junaliikenteen palvelutasoa ja houkuttelevuutta.
- Junaliikenteen hankinnoilla katetaan vuosittain alueellisia ja valtakunnallisia tarpeita siinä laajuudessa kuin eduskunnan myöntämä määräraha riittää.
- LVM ja VR:n välinen ostoliikennesopimus on solmittu vuonna 2022 ja se on voimassa 31.12.2031 asti. '
 - Sopimuksen arvo yhdeksänvuotisella sopimuskaudella on 313 830 000 euroa. Valtuuden käytöstä aiheutuva määrärahatarve/vuosi on 34,87 milj. euroa.
- Henkilöjunaliikenteen hankinnoilla asetetaan VR-Yhtymä Oy:lle julkinen palveluvelvoite ja valtio hankkii tarpeellisiksi katsottuja palveluja niillä reiteillä, joiden lipputulot eivät riitä tekemään niistä kaupallisesti kannattavia.
- Vuonna 2023 palveluvelvoitteista maksettu ostoliikennekorvaus oli 33,9 miljoonaa euroa sisältäen kulloinkin voimassa olleen arvonlisäveron ja yöjunakaluston korvausinvestoinnista erilliskorvauksen 0,49 miljoonaa euroa.
- Tampereen alueen kunnat rahoittavat myös itse kokonaan tiettyjä M-junan lisävuoroja.
 - Samanlainen järjestely on myös solmittu Kemijärven alueen kuntien kanssa tietyistä lisävuoroista vuoden vilkkaimpina matkustusviikkoina (pilotti astuu voimaan 15.12.2024).

Nykyinen ostoliikenne

Liikenteeseen kuuluvat

- Etelä-Suomen taajama-junaliikenne
 - D-juna Helsinki–Hämeenlinna, G-juna Riihimäki–Lahti, M-juna Nokia–Tampere–Toijala, O-juna Lahti–Kotkan satama, R-juna Helsinki–Tampere, T-juna Helsinki–Riihimäki, Z-juna Helsinki–Kouvola,
- Karjaa–Hanko
- Sähköistämättömien reittien kiskobussiliikenne
 - Savonlinna-Parikkala, Tampere-Jyväskylä, Joensuu-Pieksämäki, Seinäjoki-Jyväskylä, Joensuu-Nurmes, Ylivieska-Iisalmi
- IC/Pendolino –liikenne
 - Tampere–Pori ja Kuopio–Kajaani–Oulu–Rovaniemi
- Yöjunaliikenne
 - Helsinki–Tampere–Oulu–Kolari ja Helsinki/Turku–Tampere–Oulu–Rovaniemi–Kemijärvi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos

emmi.nykanen@gov.fi